

PROJEKT VYUČOVANIA FILOZOFIE NA KATEDRE FILOZOFIE A DEJÍN FILOZOFIE FFUK V BRATISLAVE

Potrebu zreformovať štádium filozofie na vysokej škole sme pocítovali už dávnejšie, vlastne od čias, keď sme sami študovali, až teraz sa však naskytla príležitosť tieto zámery sformovať do podoby projektu, ktorý nie je len súborom zbožných priání, predkladaníých všemocnému orgánu, ale môže vstúpiť do procesu posudzovania, korigovania a postupnej realizácie. Chceli sme túto možnosť využiť, a preto sme ešte v pohnutých mesiacoch záveru minulého roka vypracovali návrh novej koncepcie štúdia filozofie. Východiskom bolo zopár zahraničných materiálov a skúseností, ktoré niektorí z nás získali počas pobytov na zahraničných univerzitách. My, to znamená skupina, v ktorej okrem autora týchto riadkov boli J. Martinka, P. Cmorej, T. Sedová, Z. Kiczková a L. Kiczko. Medzičasom sa do procesu obsahového naplňovania projektu zapojil celý kolektív Katedry filozofie a dejín filozofie

I. STUPEŇ	1. ROČNÍK	ÚVOD DO FILOZOFIE DEJINY FILOZOFIE (starovek a stredovek) LOGIKA CUDZÍ JAZYK (voliteľné 2 jazyky: angličtina, nemčina, ruština, francúzština, španielčina, latinčina) DEJINY VEDY (voliteľné: matematika, fyzika, biológia, jazykoveda, sociológia, psychológia)
	2. ROČNÍK	DEJINY FILOZOFIE (renesancia, novovek, nemecká, klasická filozofia) EPISTEMOLÓGIA ETIKA SOCIÁLNA FILOZOFIA CUDZÍ JAZYK (pokračovanie výučby 2 jazykov) DEJINY VEDY LOGIKA (povinne pre odbor filozofia) DEJINY FILOZOFIE (19. a 20. stor., voliteľný kurz pre nefilozof. odbory)

FFUK a spolupracuje s nami aj Katedra logiky a metodológie vied. Nedávno sme z brnianskej univerzity dostali projekt, ktorý vypracovala tamojšia Katedra filozofie; konštatujem, že do veľkej miery sa zhoduje s naším, čo nás môže vzhľadom na perspektívnu mobilitu študentov len tešiť, rovnako ako kompatibilné projekty, ktoré vznikajú na iných odboroch FFUK (napríklad projekt odboru Estetika).

Viedla nás predstava o budúcom absolventovi, profil absolventa, ako sa hovorí úradným jazykom. Mal by mať solídne vedomosti zo základných filozofických disciplín; mal by sa prostredníctvom epistemológie, metodológie a dejín vied zblížiť s vedeckým poznaním; mal by sa s prehľadom pohybovať v takej referenčnej oblasti filozofického myslenia, ako sú dejiny filozofie; mal by mať vypestovaný zmysel pre zohľadňovanie kultúrnych, národných i globálnych, hodnotových a sociálnych súvislostí ľudských aktivít najrozličnejších druhov. Mal by vedieť, kedy možno hovoriť o vyplývaní a

II. STUPEŇ	3. ROČNÍK	<u>spoločné jadro:</u> DEJINY FILOZOFIE (problémy, postavy, texty) SYSTEMATICKÁ FILOZOFIA FILOZOFIA DEJÍN AXIOLÓGIA METODOLÓGIA VIED <u>voliteľné smery:</u> historicko-filozofický logicko-metodologický sociálno-etický
	4. ROČNÍK	<u>spoločné jadro:</u> DEJINY FILOZOFIE (problémy, postavy, texty) SYSTEMATICKÁ FILOZOFIA ESTETIKA RELIGIONISTIKA <u>voliteľné smery:</u> historicko-filozofický logicko-metodologický sociálno-etický
	5. ROČNÍK	ŠPECIÁLNE SEMINÁRE (zamerané na vypracovanie diplomovej práce, individuálne konzultácie s učiteľom) VOLITEĽNÉ TÉMY (povinne sa zapisujú aspoň dve)

nemal by cúvnuť, keď v texte narazí na formalizované výrazy. So skalistým terénom klasických i moderných filozofických textov by sa nemal oboznamovať iba z nadhľadu výkladov a komentárov, ale by ním mal aspoň na niektorých miestach pokorne prejsť pešo; možno sa k týmto pútnym miestam filozofie už v ďalšej kariére nebude vracat', no kondícia, ktorú takto získa, a zmysel pre osobitosti textu, ktorý si osvojí, sa mu určite zídu. Napokon, mal by mať čosi ako filozofickú špecializáciu v jednom z troch voliteľných smerov: historicko-filozofický, logicko-metodologický a sociálno-etický.

Na tomto mieste nemožno širšie rozvádzať, čo všetko tieto požiadavky (a pristupujú k nim ešte ďalšie) prinášajú, ak prejdeme do oblasti osnov, učebných plánov, metodických postupov a zabezpečenia literatúrou. Problém kádrového zabezpečenia, na ktorom môže stroskotať aj ten najlepší učebný plán, si v plnej miere uvedomujeme, rozhodli sme sa však, že tento kabát budeme šiť na učiteľa, aký má byť... Hádám v ňom ten skutočný pri prvej skúške celkom neprepadne.

Vráťme sa však radšej ešte na chvíľku ku študentovi, aby sme pripomenuli, že v ňom chceme pestovať schopnosti chápať filozofické problémy, formulovať vlastné stanoviská, hľadať originálne cesty a vystupovať vo vedeckej komunite. Namiesto striktného systému, kde svoje curriculum až po absolutorium našiel predpísané od prvého dňa v škole, má teraz možnosti rozhodovať sa nielen o smere štúdia, ale aj o prípadnom rozšírení kvalifikácie pribraním ďalšieho odboru (estetika, dejiny, psychológia alebo, povedzme, ekológia). Nadobúdame presvedčenie, že konečne budú vypočuté naše početné žiadosti, aby naši absolventi mohli pôsobiť na stredných školách ako profesori občianskej náuky, čím by sa otvorila ďalšia z možných ciest pri utváraní študijných programov a — ako veríme — prospelo by to aj stredným školám. Už v tomto období sme otvorili fakultatívne štúdium zamerané na získanie pedagogickej spôsobilosti. Očakávame, že prvý stupeň, zahrnujúci prvé dva ročníky, bude ukončený prvou štátnicou. Časť študentov bude pokračovať v ďalšom štúdiu, druhá časť štúdium na tomto stupni ukončí, buď s perspektívou absolvovania iného odboru, alebo s tým, že úplné filozofické vzdelanie nadobudnú neskôr inými formami štúdia.

Zavedením štúdia epistemológie, ktorá zahrnuje oblasť u nás doposiaľ čiastočne pokrývanú gnozeológiou a metodológiou vied chceme vytvoriť predpoklady pre zasnávanie študentov do problematiky vývinu vedeckého poznania a v náväznosti na to chceme preklenúť mosty k špeciálnovedným disciplínam. Systematická filozofia, koncipovanie ktorej nám pripravuje nemalé problémy, sa zatiaľ pred našimi očami utvára ako uvedenie do problematiky kategoriálnych systémov.

Prvé kroky k realizácii tohto projektu sme už urobili a predpokladáme, že od budúceho školského roku už bude základnou osnovou formovanie učebných plánov. Napriek tomu k nemu pristupujeme ako k nehotovému, provizórnemu plánu, ktorému všetky pripomienky, námietky a doplnky, prichádzajúce zvonku, môžu iba pomôcť. Budeme za nepovďační a možno sa stanú vhodné aj pre diskusiu na stránkach tohto časopisu.

Miroslav Marcelli
Schémy vyhotovil Ladislav Kiczko